

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/61/61/96

UMORZENIE, KTÓRE NIEWIELE WYJAŚNIA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Po decyzji prokuratora wojskowego o umorzeniu postępowania w sprawie domniemanego szpiegostwa Józefa Oleksego pojawiły się w prasie i wśród polityków rozbieżne komentarze na ten temat. Z jednej strony prominentni przedstawiciele SdRP oraz koalicji rządowej potraktowali umorzenie sprawy przez prokuratora jako orzeczenie stwierdzające całkowitą bezzasadność zarzutów, jednoznacznie i ostatecznie oczyszczające byłego premiera z wszelkich podejrzeń. W związku z tym pojawił się postulat pociągnięcia do odpowiedzialności osób, które przedstawiły całą sprawę na forum publicznym - mówiono zarówno o postawieniu przed Trybunałem Stanu ministra Andrzeja Milczanowskiego, jak i odwołaniu oficerów UOP zaangażowanych w tę sprawę. Zapowiedziano również ujawnienie wszystkich materiałów z nią związanych.

Odmienne zinterpretowali to orzeczenie przeciwnicy polityczni z opozycji, którzy stwierdzali m.in., iż dotyczy ono braku dowodów wystarczających do wszczęcia sprawy sądowej o szpiegostwo (które zakłada świadomość czynu), natomiast nie ulega wątpliwości, że były premier przez wiele lat utrzymywał prywatne kontakty z osobą będącą rezydentem obcego wywiadu. Wśród głosów dystansujących się wobec orzeczenia pojawiały się opinie wskazujące na prawną słabość tej instancji, umorzenie jest bowiem decyzją prokuratora, czyli osoby na stanowisku odwoływalnym, na którą można wywierać rozmaite naciski, nie jest natomiast orzeczeniem niezależnego sądu czy chociażby komisji parlamentarnej.

W ostatnim sondażu CBOS¹ przeprowadzonym dwa dni po ogłoszeniu orzeczenia prokuratury zapytaliśmy Polaków, jak zapatrują się na całą sprawę, jak interpretują sens tego orzeczenia i jakie w ich opinii powinny być konsekwencje tej decyzji.

¹ Sondaż przeprowadzono w dniach 23-24 kwietnia '96 na próbie kwotowej dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

	CBOS
Prokuratura wojskowa wydała decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie domniemanego szpiegostwa Józefa Oleksego. Czy w Pana(i) odczuciu decyzja ta:	
- jest wyjaśnieniem i zakończeniem całej sprawy czy też	26%
- niczego tak naprawdę nie wyjaśnia	60%
Trudno powiedzieć	14%

	CBOS
Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja prokuratury była:	
- całkowicie niezależna czy też	31%
- została podjęta pod wpływem nacisków politycznych	45%
Trudno powiedzieć	24%

	CBOS
A czy decyzja prokuratury o umorzeniu sprawy oczyściła Józefa Oleksego z oskarżeń o szpiegostwo czy też nie?	
Całkowicie go oczyściła	12%
Raczej go oczyściła	26%
Raczej go nie oczyściła	33%
W ogóle go nie oczyściła	19%
Trudno powiedzieć	10%

Czy po decyzji prokuratury o umorzeniu całej sprawy jest Pan(i) obecnie przekonany(a) o winie czy też raczej o niewinności Józefa Oleksego?			
	II '96	12-14 IV '96 (przed orzeczeniem prokuratury)	23-24 IV '96 (po orzeczeniu prokuratury)
Raczej o winie	25%	29%	24%
Raczej o niewinności	38%	34%	46%
Trudno powiedzieć	37%	27%	30%

	CBOS
A czy uważa Pan(i), że obecnie Józef Oleksy może pełnić odpowiedzialne funkcje państwowe czy też nie powinien ich pełnić?	
Może pełnić odpowiedzialne funkcje państwowe	34%
Nie powinien pełnić odpowiedzialnych funkcji państwowych	57%
Trudno powiedzieć	9%

Dla większości badanych umorzenie całej sprawy nie rozwiązało wszystkich wątpliwości i pytań z nią związanych. Można przypuszczać, że sympatycy obu stron w znacznej części nie czują się usatysfakcjonowani tym werdyktem i - jak można się spodziewać - oczekiwać będą dalszych kroków. Jedynie co czwarty Polak uważa, że decyzja prokuratora Gorzkiewicza oznacza wyjaśnienie i zakończenie tzw. sprawy Oleksego. Natomiast dla znacznego odsetka badanych władze sądownicze - przynajmniej wojskowe - raczej nie mają opinii instancji całkowicie odpornej na wpływy polityczne.

Można zatem przypuszczać, że tzw. sprawa Oleksego nie zakończy się na niedawnym werdykcie prokuratury wojskowej. Zarówno jedna, jak i druga strona tego - w dużej mierze upolitycznionego - sporu będzie się domagała, by Polacy poznali całą prawdę.